

ás.
 onsséggel, hogy
UHA
 kat
 v a n-féle házban
 n.)
 vágó zikkok a legiz-
 pontos kiszolgálat mel-

és Társa.
 szertárában,
 ára 2 frt 20 kr, kisebb
 l frt 50 kr.
 Aken Dr. Romershausen
 ak egyedüli készítője dr. Geisz

ecsés-tisztító.
 u szer, melyvel néhány perc
 zsír, olaj, szurok, fagygyu
 nés, olajos festék, hajkenő
 bármely kelmében, a ruhában
 barsonyban, keztükben, bu
 rpitokban, aczélmetszetekben
 lehet tisztítani. Ara egy

Beleznay Árpád
 leni tinkturája,
 smert szerek közt a legjobb-
 abbnak bizonyult be, s biztos
 vitvány által meg van pró-
 nt.
PSIN-BOR
 ország és az osztrák taro
 nézve egyedül csak
 sef gyógyszerész ur
 ly-utca 12 sz. bízott meg.
 melynek készítményem
 hanem az egész európai orvosi
 leget bizonyítja azon küllö-
 ellyel ezen az emésztésre
 győgszert készítem
 t e gyógyszer tulajdonit
 rópai sajáiban közlötték
 legnagyobb tekintély or
 sikerét bizonyítják. A on
 kik eszert hozatni óhajt-
TÖRÖK JÓZSEF gyógy-
 rához fordulni, hol is mint
 jó minőségben és ugyanazon
 saját pecséttemmel ellátot-
 tó. Ara 2 frt. 50 kr.
 LP, gyógyszerészek Parisban.

e.
 ttyukat
 Y-FÜRDŐK
K R A.
 rendelkezésre.

Szerkesztőség és kiadó hivatal
 Place SIMONFFY-ház a város-
 házával szemben.
 HIRDETMÉNYEK.
 előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok,
 valamint a lap szellemi részét illető
 minden közlemények ide intézendők
 Bermentelen levelek csak ismert kezektől
 fogadhatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÜ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

X. évfolyam. 1883.

Debreczen. Szombat, ápril 14.

73. szám.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán
 küldve:

Egész évre	10 frt —
Félévre	5 frt —
Negyedévre	2 frt 50
Egy hóra	1 frt —

Hirdetési díj:

Öt-hasábspitesítőregrszert beiktatásért 5 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr.
 Nyiltér 4 hasábspitesítőregrt 20 kr.

Szellemi fegyverek.

(V. A.) A mi tisztelt lapársunk a „Debreczen”, valahányszor abban a mindinkább sürűben ismétlődő szerencsében részestül, hogy szerkesztőt változtat, ki szokta dugni a „higgadság” lobogóját — már t. i. az előfizetési felhívásában. Midőn most legutóbb Gáspár Imre vette át a lap szerkesztését, nem mulasztotta el szintén követni elődeinek e dícséretes szokását s nyilatkozatának komoly és méltóságos hangjával biztosítani bennünket, hogy a függetlenségi párt helybeli lapja már ezentul csak az elvek nemes harcának színtere lesz, hol szellemi fegyverekkel igyekeznek a párt nagy eszméinek számára meghódítani a kedélyeket.

Ha e szép szavakat nem hallottuk volna már a korábbi szerkesztő urak mindegyikétől, kiknek pedig sem öszintéségében, sem jóakarátában nem lehetett okunk kételkedni, ugy azt kellett volna hinnünk, hogy most új arany korszak készöben állunk s ezutal nem egymás megürczölása hanem egymás kölcsönös fényvilágosítása lesz faladatunk. Azt kelle hinnünk, hogy tisztelt ellenfeleink táborában, kikkel végre is egy test, egy vér egy anya: édes hazánk szülöttei vagyunk ezentul érvekre érvekkell fognak felelni; sőt minthogy mi nem igénylünk a magunk számára csalhatatlanságot, mint odaát a mi tisztelt ellenfeleink, még az sem lehetetlen, hogy szellemi fegyverek hatalmával megtérítnek bennünket. Legyenek meggyőződve, hogy mi bizony nem makacsodunk s nem takargatjuk elvhiőség palástjába az értelmi gyöngeséget, hanem abban a perczben hozzájuk csatlakozunk, a mely perczben hebizonyíjják nekünk, hogy nem az általunk, hanem az ő általok követett ut a helyes.

Mert bizony minket is köt legalább annyi szál e haza földjéhez, a mennyi öket köti. A dícsőség sugarából reánk is esik valami, ha e haza dícső. A boldogságból mi is osztozunk, ha Magyarország népe boldog. Mi is szeretnénk, ha már a magunk számára nem lehet, virágzó Magyarországot hagyni hátra gyermekeink számára.
 Lássák önök, a haza érdeke mindnyájunk érdeke. Hogy mikép szolgáljuk e haza érdekeit legjobban, a módok és

eszközök megválasztásában eltérhetünk, de a cél ugyanaz. Mi elhisszük önökről, hogy önöket is csak e nagy cél és e szent kötelesség vezérli s bár jogunk volna megkövetelni, hogy önök is ép ugy elhiggyék azt rólunk, még azzal sem törődünk, ha nem hiszik. Megnyugtát öntudatunk s az nekünk elég.

Mi követjük legjobb meggyőződésünk szerint a hazánk javára vezető leg-helyesebb utat. Am mutassák ki önök, hogy van ennél helyesebb út és mi követjük azt a zászlót, melyen az igazság a józanság, a haza biztonsága és jóléte nem sallangos czifra szavakkal, hanem megdönthetlen érvekkel van felírva. Követjük azt a zászlót, bárki tartsa is kezében.

Méltóztassék hát csak előre menni. De mikor azt látjuk, hogy a mi fiatal irótársunk, a „Debreczen” jelenlegi tehetséges szerkesztője is csak azon az uton botorkál, melyen boldogult elődei s szellemi fegyverei csak abból állnak, hogy a szegény embert nyuzzák az adóért, hát biz így nehezen fog megtéríteni bennünket az egyedül üdvözítő függetlenségi hitvallás számára.

Mert ámbár igaz, hogy az adót fizetni nem valami kellemes dolog, de az is igaz, hogy olyan államrendszert még nem találtak föl, ha csak a „Debreczen” szerkesztőségében nem találnak föl egyet, a hol az adófizetést nélkülözni lehetne. Valamint az is igaz, hogy a „higgadságnak” igen furesa dokumentuma az, mikor szoról szóra ezt olvassuk:
 „Széles Magyarországon a legiszonyubb hajsza folyik adóért s ez a munka a pusztítás munkája. Elveszi a mester embertől szerzeszámát, a földművestől utolsó lovát, a beteg feje alul a párnát.”

De a higgadságnak itt még nincs vége s a szellemi fegyverek bajnokai így folytatják:

„A végrehajtások nem csupán vérlázító kegyetlenség-gel, de határozottan törvénytelenül folynak hazaszerte. S még esodálkozunk az emberek egyik-másik falusi vérengzés felett!”

Nem esodálkozunk. Mikor ilyen olvas a szegény nép nyomtatásban, akkor valóban nem esodálkozunk, ha fejszét és vasvillát ragad kezébe.

De azon esodálkozunk, ha valaki azt hiszi, hogy ilyen szellemi fegyverekkel lehet Magyarország jövőjét, virágzását, fennállását megállapítani.
 Jóakaró figyelemzetés akar ez lenni a lap ifju szerkesztőjének, ki talán maga sem vette észre, hogy mily veszélyes lejtőre lépett. Reméljük, hogy nem magyarázza félre az őszinte szót.

— A hármasszövetség. Mancini olasz külügyminiszter ismét egy nagy fontosságú nyilatkozatot tett a hármasszövetséget illetőleg. Minden kételyen és megtámadáson felül helyezi először, hogy Olaszország, Németország és az osztrák-magyar monarchia nemcsak egy ugyanazon politikában találkoznak, hanem ezen politika fölött meg is egyeztek, hogy ezen egyezmény melynek formáját kutatni hiába valónak mondja Mancini, semmiféle agresszióra, hanem kizárólag mások agressziója ellen fordul, és hogy végre a kötelesség és előnyök teljes azonosságán és kölcsönösségén alapul.

— A főrendiház reformjának kérdése képezte tárgyat egy bizalmas értekezletnek, melyet Tiszta kormányelölök hívott össze. Általános volt a megegyezés az iránt, hogy a főrendiház reformjára szükség van, s a tekintetben sem forgott fönn nézeteltérés, hogy a reformnak a születési jog s a kinevezési jog összeegyeztetése mellett kell fogantatnia. Eltérő vélemények csak az iránt merültek föl, vajjon egyrészt azok közt, kik a főrendiháznak a korona kinevezési jogán lesznek tagjai s más részt azok közt, kik születési joguknál fogva tagjai, létesíttessék-e s már eleve törvényleg megállapíttassék-e bizonyos számarány, vagy pedig hogy e részben a korona joga az alkotmányos garantiák mellett korlátlan maradjon, Abban is közös volt a megegyezés, hogy a főrendiháze rendezése esetén, a főispánoknak abban nem lehet helyük, s hajlandóság mutatkozott a felekezeti érdekeknek is általános méltánylására.

Országgyűlés.

— A képviselőház —
 Budapest, ápril 13.

A képviselőház ma a középiskolai javaslat részletes tárgyalását folytatván, a tanárképzésről szóló fejezettel foglalkozott s e fejezetnek már első szakasza (a 60 §.) oly vitát keltett, mely 1/1 óráig tartott. A szél-sóbalról Kiss Albert többek aláírásával módosítványt adott be, mely szerint a felekezeti képzés megadatik a tanárképzés és kiegészítés. Élénk vita után azonban a ház elfogadta a javaslat szövegét, csupán Csiky Kálmán egy módosításával, melynek célja,

hogy a tanárvizsgálobizottságba középiskolai tanárok is neveztessenek ki.

Egyebekben a tárgyalás elég simán folyt s nemzetiségi okvetetlenkedések csak a 63. §-nál (Zay) és a 70. §-nál (Bacon és Bauszner) merültek föl, kik oly értelmű módosítványokat adtak be, melyek szerint a nem magyar tantervű középiskolák számára képesített kiváló tanárjelöltek a 11 n d ó a nem magyar nyelven tegyék a képesítő vizsgálatot az egyetemen; Bacon szerint németül, tótul, szerbül és románul, Bauszner szerint valamennyi nem magyar ajku tanárjelölt németül. — Tiszta Kálmán miniszterelnök a ház tetszése között fejté ki, miért nem fogadhatja el ezen módosítványok egyikét sem.

Az iparos kör ügyében.

Debreczen ápril 14.

Ujra megharsannak a trombiták, megfújják a tárogatókat, hirdetve hogy az iparos kör alakítása érdekében kiküldött bizottság legközelebb megtartja értekezletét, mert fájdalom a hosszú idő daczára az iparos kör még mindig a vajudas korszakát éli és nem lehet tudni, vajjon a hosszú vajudas eredménye nem-e ama közmondásos ridiculus mus leendő. Hiába állott néhány lelkes ügybárárt a mozgalom élére, hiába törekszik a kör létesítésének szükségességét kézzelfoghatólag magyarázni; Debreczen városának 2000 iparos nem akar saját érdekeinek védelmére, saját ügyének előmozdítására tömörülni.

A felületes szemlélő könnyen azon következtetést vonhatná, hogy talán Debreczen iparosainak nincsenek megvéendő érdekei, tán iparosaink oly jó módnak örvendenek, annyira elégteltek helyzetökkel, hogy közös ohajaik, közös vágyaik nem is lehetnek, szóval Debreczen az iparosság eldorádója. Vajha igaz volna! De beszéljünk csak iparosaink nagy részével, telve vannak panaszokkal, rossz idöket, kereset hiányt emlitenek és még legfőbb a kormányról emlékeznek meg; természetesen nem épen hízegő módon.

Igen, de a kormánytól mindent várni nem lehet, a kormány már akkor is megteszi kötelességét, ha az egyéni tehetség kifejlődését lehetővé teszi. Ha az egyén ezen lehetőség daczára tehetségeit elcsenyeszteti és ennek következtében tönkre jut, azért a kormányt okolni nem lehet. Így vagyunk iparosainkkal is. Mindegyik panaszodik, de kevés van a ki a panaszok orvoslását megkísérelné. Mi mást akarunk az iparos körrel, mint épen azt, hogy az iparosok kölcsönös

A „Debreczeni Ellenör” tárczája.

Vadnay Vilma

k. a. jutalomjátékára
 Debreczen, 1883. Április 12-én.

Né a koszorúnak illatos virága,
 El-el hangzó zaja a tapsnak, tetszésnek,
 Muló dícsőségnek tünde fénysugára,
 Ez ne tántorítson soha, soha téged!
 Nem szorul a tapsra, sem a bokrértára —
 Jutalma művésznék — kegye a Muzsának;
 Ezek küzdnek érte sokáig, hiába,
 Látva s el nem érve azt a tűnő árnyat.

Művészeted maga nyujtsa a jutalmat,
 Ajándéka sokkal becsebb a fénynél,
 Rózsakoszoruid hamar elhervadnak,
 A babérok disze soká . . . örökké él.
 Dalaid megszerzik e legszebb virágot,
 Játaszva a érheted el a nagy dícsőséget,
 Itt maradaj közöttünk, mi legyünk világod,
 Többet, mint mi, senki nem nyujthat tenéked!

Székakaa.

L A L A

Rajz.
 Irta: Rónaszéki Gusztáv.

— A „Debreczeni Ellenör” ered. tárczája. —

Olyan szép volt, olyan kedves volt, nagyon szerettem én, a kis hugom, meg az öcsikém! Mindnyájunkat ő öltöztetett fel, ő mondta el előttünk a reggeli és esti imát, velünk volt egész nap s reánk nézve az volt a legnagyobb büntetés, ha lefekvéskor nem engedte megcsókoltatni magát.

Mintha most is látnám mosolygó kék szeméit, szép hosszú fekete haját, arányos termetét és azt az aranyos piczi kezeit, a melyekkel annyiszor megsimogatott.

Ha betegek voltunk vagy álmatlanság gyötört, olyan szép tündér meséket tudott mondani a feltámadt virágról, a szerelmes királyról, hogy mindig megrikatott vagy megkaczagatott, a mint a történet hozta magával.

És hogyan tudott mosolyogni?
 A ki egyszer látta, soha sem bírta elfelejteni, igéző szépsége meglepett, mosolya elbájolt, jósága lekötött.

Hegyes vidéken laktunk egy kis faluban, házunk zöld erdő alatt, magas hegy lábánál állott s az utczára nyíló ablakok alatt szebbnél szebb virággal ékeskedő kis kert dícsérte az ő gondos kezét.
 Itt szoktuk elöltöteni a délutánokat, sze-

retve, mosolygva, játszva boldogan s az arra menők irigykedve nézték a mi játékunkat — nem volt abban a faluban több ilyen boldog gyermek.

S ezt mind Lalának köszönhetjük, a ki megtanított szeretni, a ki maga volt a jóság, a szelidség. Távoli árva rokonunk volt, éges anyám az ő anyja halála után hozta hozzánk s aztán megszerettük mindnyájan, mintha testvérünk lett volna.

Laurának nevezték, mi csak Lalának hittuk. Vele költözött be hozzánk a boldogság és az áldott jó kedély; ha valakinek bánata volt, az ő szívéhez szóló hangján addig vigasztalta, míg csak el nem oszlott az, a szomorúság nem üthet tanyát nálunk soha, a Lala danai töltötték be az egész házat; azt viszhangozta az egész erdő, a gyümölcsös és az a szép kis virágos kert, a mi gyermekünk boldog kis tanyája, az a kis éden, melyben a gyermeki szív tiszta örömeiben töltötték el a napokat, gyönyörködöttünk a leszálló nap arany sugaraiiban, a munkáról hazatérő leányok dalaiban, és ott hallgattuk a távoli furulya szó méla hangjait a Lalácska karjai között.

A gyermekek édes boldogságában, a mely eltűnik hamar, s nem tér vissza többé soha — sohasem.

Lala már két évet töltött el nálunk s esziünkbe sem jutott, hogy valaha elhagyja házunkat.
 Egy vasárnap délután, a mint együtt

ültünk a kis kertben, egy szép, deli termetű szöke ifju állt meg a kerítés előtt.

Megszólította Lalát s pár percznyi beszélgetés után eltávozott.

Lala visszatért hozzánk; de mintha egészen megváltozott volna, arca lángvörös volt, ajkai idegesen mozogtak, s szemei me-reven követték a távozó ifjut, míg a másik utczába el nem fordult; aztán mintha egy sóhajtt igyekezett volna előttünk eltitkolni, félénk akart mosolyogni; de szemei önkénytelenül visszatértek a távozó után.

A szomszéd földbirtoκος fia volt. Akkor hallottam Lalát először bánatosan, szomoruan énekelni, mintha minden hangja a szívéből jött volna s mintha mind-egyik hangjában egy élet fájdalma lett volna elzárva.

— Lehullott a rezgő nyárfa ezüst színű levele!

Talán a mi ártatlan gyermeki sziveink is érezték, hogy e Lalának fáj valami, ugy elszomorodtunk rajta, igyekeztünk őt vigasztalni édes öleléssel, hízegő csókokkal, de nem sikerült, s a dal utolsó során: „Engem visznek a sirba”, — megeredtek könnyeink, sirtunk mindnyájan, magunk sem tudtuk, hogy miért? Nem is képzeltük, hogy e pillanattól kezdve Lala nem a miénk többé, elvette tőlünk egy hatalmas érzet: a szerelem, a mely hatalmasabb a testvéri szeretet gyöngé vonzalmánál, a mely hatalmasabb a világon mindennél,

bajaikat megbeszélvén azok javításáról gondoskodhassanak, közös érdekeiket megvédehessek.

Mi okozza tehát iparosaink vonakodását a tömörülésre. Első sorban a szerencsétlen politika. Iparosaink nagy része mindent a politika szemüvegén keresztül néz és vizsgál. Az iparos kör alapszabály tervezetében kimondotta ugyan, hogy az minden politikai pártkérdezt kizár, hogy maga politikai párt-színezet mellőzésével sőt egyenesen kizárásával alakul; mégis a legtöbb politikai szempontból nem támogatja. De vajon nem lehet-e politikai meggyőződés megőrzése mellett is iparos kört alakítani? Vajon nincsenek-e magasabb szempontok, magasabb érdekek, melyek a különböző elemeket egymáshoz közelebb hozhatnák, őket egybekapcsolnák.

Kölcsey szavaival felelhetünk: „ellenkezni látszanak az elemek; de van egy közérdek, mely alatt azok egyesülnek; — a fenmaradás és közös szabadság érdeke. Igen a fenmaradás, az életfentartás ösztöne ez lehetne azon magasabb érdek, mely iparosainkat összehozhatná. Valamint a chemia nem csak előválasztani, de összeforrasztani, egyesíteni is tud: úgy az életfentartási ösztön, az életért folytatott küzdelem is oly elemek, melyek a legkülönbözőbb nézeteket és véleményeket is ezen nagyobb és kényseritőbb eszme szolgáltatában — egyesíteni tudják.

Van azonban még egy másik gátló körülmény, mely a kör létesítését — megakasztja és az azon egyoldalú felfogás, hogy hiszen a kör nem ad sem kenyeret, sem munkát. Ilyen fölfogás ellen, megvallom, nagyon nehéz a küzdelem, de egyszersmind szomorú jele a korunkban mindinkább elterjedő materializmusnak. Ilyen szempontból igen sok üdvös intézkedést el kell hagynunk és az ember kapzsi, haszonleső lényvé válnék. De eltekintve ettől, az iparos kör, ha egyenesen nem is ad munkát, annak előmozdítását, és megkönnyítését ohajtja. Az iparos kör ama kiinduló pont lenne, melyből minden az iparosok előnyére, javára szolgálható intézkedések kezdetökét vegyék. Ime előttünk van az 1885-ki országos kiállítás Budapestén. Vajon nem-e az iparos kör leendő hivatva a kiállítást itthon szervezni, magára a kiállításon a közönség figyelmét a versenyképes iparcikkre fordítani és végül a kiállításon nyert tapasztalatokat, vívmányokat itthon érvényesíteni és a közjólét érdekében terjesztetni. Igen sok, de igen sok volna a teendő, és igen sokat lehetne lendíteni, csak akarat, csak összetartás legyen. Vajon kölcsönös segítség, az öleso hitel megszerzése, az ipartermékek szállitásának közvetítése nem elegendő előmozdító a könnyebb megélhetésnek, a könnyebb boldogulásnak?

Iparosaink nagy része nem érzi a kör alakításának szükségét, mert nem fogja föl, melyek azon közös érdekek, a melyeknek előmozdítása érdekében a közbe lépés jár költségek indokolva volnának. Csak legyenek egyének, kik ezt iparosainknak tudtára adják, csak az itteni ipartársulatok elnökei anyai fáradságot vegyenek, hogy társulataik tagjait értekezletre összehívják: meg vagyok győződve, hogy Debreczen város sem marad hátra Magyarország többi nagyobb városai

Nem tudtuk bár, de az ösztön sejteté a veszteséget s Lalával együtt szomorú volt azon este az egész ház.

E percztől fogva megváltozott a mi Lalánk, az örökös mosoly helyett néma fájdalom és epedés lopódzott a szép szemekbe; arcának viruló rózsái, mintha az ősz hideg szele érte volna — hervadni indultak és halványodott lassan-lassan, mint a tavaszi hó lepte volna el.

Merengővé lett; néha egész napokon elsétált velünk az erdő aljában a nélkül, hogy szólt volna s kérdéseinkre néma fejbólintás volt a felelet.

A vig dal örökre eltűnt ajkáról s csak néha-néha hallatta búbajos hangját; de akkor is mindig szomorúan, elhaló hangon, mint az árva fülemile, mely párját siratja. Ugy szerettük volna megvizsgálni; de enyelgéseink még nagyobb fájdalmat okoztak neki; gyakran rajta kaptuk, a mint egy-egy könyvespelt morzsolta szét halva nyuló arcáján — s ha emlékeztettük a régi boldog napokra s kértük: mosolyogjon egy kissé azokkal a búbajos szemekkel — eröltette a mosolyt; de az ilyen mosolygás szomorubb volt az eltitkolt könyeknél.

Mindnyáján betegnek hittük. Beteg volt, fájt az ő szívének valami nagyon.

Mit tudtuk mi azt gyermekek? A birtokos urfi gyakrabban állt meg a kerítésnél s há távozott; Lala mindig szomorubb lett utána.

mögött és nálunk is nemsokára virágozni fog az iparos kör.

Sz. S.

Spanga Pál elfogatása.

Pozsony, ápril 13.

Tegnap esti fél 7 órakor egy itteni bordélyház tulajdonosnője a Várhegyről jelentést tett Schwingschlögl rendőrfelügyelőnek, hogy házában egy fiatal ember töltötte az éjt egy leány társaságában.

A fiatal ember kora reggel távozott s ott hagyta kabátját és esernyőjét azzal a megjegyzéssel, hogy este ismét visszatér s elviszi a tárgyakat.

Az idegen a leány előtt úgy nyilatkozott, hogy házas ember, s azért hagyja ott az említett tárgyakat, hogy ne compromittálja magát. Az asszony a rendőrségnél azt is megjegyezte, hogy neki nagy gyanuja van, mikép a fiatal ember a sokat keresett Spangával azonos, miután a leány, ki az éjt vele töltötte, azt közölte vele, hogy annak arcán határozottan felismerte a forradást.

E jelentésre Schwingschlögl rendőrfelügyelő azzal a szándékkal ment abba a házba, hogy mint gazda át fogja adni a felöltőt és esernyőt a várt vendégnek és ez alkalommal a Budapestről kapott arckép nyomán esetleg megállapítja a vendégnek a keresett gyilkossal való azonosságát.

Mikor a rendőrfelügyelő bement a házba, értesítették, hogy az idegen már ott van, és hogy követelte már felöltőjét.

De miáltal a rendőrfelügyelő a főkapun bement a házba, az idegen, a ki a hegy felől a hátulsó ajtón érkezett, átvette a felöltőt és esernyőt és azonnal el is távozott.

A rendőrfelügyelő a kabát leírásából (sötét posztókabát asztrakangallérral) rögtön megállapította az idegennek Spangával való azonosságát, követte tehát az idegent a Duna partjára a hajóhídi őrhelyig. Ott egy rendőrtisztelgett a felügyelőnek, a mi figyelmessé tette az idegent, hogy rendőr követi őt. Ekkor az idegen a Vödritz-utczának vette útját, a felügyelő pedig a Duna partján menve iparkodott elébe kerülni. Azután mind a ketten gyors léptekkel haladtak át a sétatéren.

Az idegen a színháznál betért az András-utczába, a felügyelő pedig a színház másik oldalán sietett utána az Andrásutczába. A vidgő épülete előtt észrevette az idegent, hogy illdozlik; visszafutott tehát s gyorsan a rózsá-utczán át visszafutott a Spenederhotelig.

Balkezeben az esernyőt vállához támasztva tartotta, míg a jobb kézzel észrevette a rendőrfelügyelőt, hogy azt tolytonosan a zsebében tartotta, mintha valami szilárd tárgyat szorongatott volna.

Ekkor megragadta, az idegen kiszakította magát s zsebéből revolvert rántva elő, háromszor egymásután a ajt arcába lött. Két lövés nem talált, egy golyó azonban száján ment be, s hátul meglapult a baljáromcsont alatt. Míg a rendőrfelügyelő az idegennel küzdött, egy Schmidt nevű munkás, ki szintén régebben követte, a földre teperte az idegent.

Ezután egy fiakkerben a városházára vitték és egy hordágyra fektették. Dr. Kovács városi orvos, gyorsan megérkezett és több drabant segítségével megkísérelte életre ébresztetni az eszméletlenül fekvő idegent. A fáradságnak volt is anyai sikere, hogy rövid időre magához tért és végre a hozzá intézett sok kérdésre ezt felelte:

„Spanga vagyok.“ Dr. Kovács városi orvos rendelkezére az időközben nagyon föl-szaporodott néptömeget eltávolították, mire Bachó rendőrbiztos s az időközben a városházára érkezett államügyész, Zsitvay Leót előhívták, kik előtt az idegen ismételte, hogy ő a sokat keresett Spanga, hogy ismeri Bercezet, Pitélyt és Jávort, nyár óta

Aztán eljött mindennap, órákon át beszélgettek, miáltal mi játsztunk az árnyas fa alatt, ilyenkor láttuk Lalát sirni, mint a zápor eső; vele sirtunk s csak arra kért, ne szóljunk erről semmit a csának.

Ki tudott volna tőle megtagadni valamit?

Anyámnak pár napra el kellett távoznia hazulról. Lalára bízta kicsiny házunkat s trétálva intett benünket:

— Vigyázzatok Lalára a szegény beteg. S mi úgy vigyáztunk rá, s mint tőlünk tellett, elhalmoztuk a gyöngédség minden nemével, vigasztaltuk enyegeltünk vele, de ő beteg volt, nem jött többé mosoly ajakára, nem hallottuk a régi vív danákat, szomorú volt mindig, mint a temető.

Pedig a szöke birtokos ifju nem is jött többé a kerítéshez. Egy délután szokatlanul izgatott volt, néha alig várta az estét, majd égre emelt szemekkel sóhajtozott, tördelte kezeit, izgatottan járt fel s alá a szobában; imádkozott halvány volt, mint a sirból jövő szellem, meg-meg állt a szoba közepén s halk imájából tisztán kivethetem:

— Ne vigy a kísértetbe! — Résztvevő hangon így szóltam hozzája: — Ugy-e nagyon beteg a jó Lala? — Nagyon, nagyon kis fiam, — felel a legmélyebb fájdalom hangján s megcsókolt. Oh ez a csók még most is ott ég az ajkamon.

nem volt az országbíró lakásán, s a gyilkosságban sem vett részt.

E közben Spangát testi vizsgálatnak vetették alá s ez alkalommal a következő tárgyak találtattak nála: Egy nagy pénztárca, melyben 52 firt volt bankjegyekben, egy pénzes zacskó 3 ezüsförinttal, egy üvegecske mely erős szagu folyadékot tartalmazott, s a mely valószínűleg méreg; végre egy szivaroka tüzéza britanika szivarokkal, egy új nikell-órát fekete zsinóron, egy pár 7/8 számú vörös kesztyűt, négy kis ládakulcsot, tollkést, egy kis etuit angol flastrommal és körülbelül 1/4 font teát staniol papirosban.

Ezután az országos kórházba szállították Spangát, és ott a sebészeti osztályban a 49 sz. szobában helyezték el. Itt levették tőle és dr. Kanke primárius és dr. Zsigárdy secundarius orvos megvizsgálták és konstataálták, hogy a seb magában véve ugyan nem életveszélyes, de erősebb sebláz esetén aggyulladásól lehet tartani, mely könnyen végzetes kimenetelű lehet.

Ennek konstataálása után Bachó rendőrbiztos újra kihallgatta Spangát, ki a már föntebbieket ismételte, s még hozzátette, hogy dr. Schwartzert budai magántébolnydjában ö követte el a tolvajlást.

Miután Spanga nagyon rosszul kezdte magát érezni — rendkívül sok vért vesztett — nyugodni hagyták.

Spanga sebe nem életveszélyes, s fel fog gyógyulni.

Spanga elég szilárd betűkkel és jellemző vonásokkal írta alá a vele fölvetett jegyzőkönyveket.

Spanga szolgált itt 1875-ben és 1876-ban és mint katona egyszer egy órát, más- kor gyümölcsöt lopott. Spanga elszánt ember, a mit az operatív alkalmával a golyó kivételkor is bebizonyított.

Spanga e hó 7-ke óta Pozsonyban volt: Vasárnap a sétatéren levő Apfel-féle kávéházban tartózkodott, a hol egy vendégnek különösen feltűnt a képes lapok által közölt arcképhez való hasonlatossága. A vendég rábámult s Spanga azalatt, míg az a billiárdzással volt elfoglalva, szépen megugrott.

Tegnap délelőtt pedig a megyeháza téren levő boltban szivarokat vásárolt s midőn a szivaráros mezeven ránézett ezt mondta: „Mit bámul úgy rém; talán azt hiszi, hogy én vagyok a Spanga.“ A szivaráros még tegnap délelőtt jelentést tett a rendőrségnél.

S z i n h á z .

— Vadnay Vilma k. a jutalomjátéka. —

(rm.) Csütörtökön este a valóságos kis ünnepe volt színházunkban. A debr. közönség adta fényes jelét szeretetének, s kedvencze iránti elismerésének. A színház zsufolásig megtelt, daczára annak, hogy a kevésbé jó színházi estén, csütörtökön volt a jutalomelődás, és daczára annak, hogy ez Vadnay kisasszony-nak már második jutalomjátéka volt bérletszűnetben.

A jutalmazott szinpadra léptekor olyan ovatiókban részesült, a melyet rég ideje, az idén épen nem hallottunk színházunkban. A tapsvihár és az éljenzés percekig tartott, miáltal a zsinórpadláról virágzapor hullott alá, és a koszoruk, virágoktréták egész halmazá arasztá el a szinpadot. A karzatról költemények repültek a közönség közé, s mindenki igyekezett abból egyet-egyét egyet kapni, hogy a kedves művésznő iránti szeretetének emléktárgyaul megörizze azt. — Az egyik csinos verset lapunk tárczájában a közöljük, a másik a jutalmazottunk jól talált arcképével jelent meg s így hangzik:

Ha majd Erdély bérces órmán Csattog pacsirta önöked, S lelkesedve tárt karokkal

A haldokló utolsó csókja.

A nap bevonta utolsó sugarát — elcsendesedett a mi kis hajlékunk, a boldogság egyszerű tanyája.

A nyitott ablakon besütött a holdvilág s távolról a furulya szó andalítólag hatott lélkemre — álmódtam ébren.

Ugy tetszett, mintha a mi Lalánk szárnyakon susogva járt volna fel s alá — fehér ruhában, s mint a szellem nesz nélkül tűnt el a szobából.

Ott künn susogtak a lombok az enyelgő szellő lassu fuvalmára s az erdők alján elkésett madárka siró hangon kereste fészket, a furulya szó szomorúan hangzott a távolból s a viszhang elfogta a dalt:

— „A virágnak megtiltani nem lehet.“ Suttogó szerelmi szavakat vitt tova az enyelgő lenge tavaszi szellő. — Szeretsz? — Szeretlek! — Nagyon? — Nagyon, nagyon! — Csókölj meg! — — —

Elhangzott a furulya szó, a kis madár fészkére talált s a hold eltűnt a felhők között, az álom elszlott.

Midőn reggel felébredtem ott találtam Lalát az asztal mellett ülve, kisírt szemekkel halott halványan maga elé bámulva, me-reven mint egy madonna szobor.

Ölél szívére nagy Szeged... Gondolj vissza mi reánk is, — S szivedbe jól vése legyen, Hogy dicőségéd bölcsőjéd, Első renged Debreczen!

Vadnay kisasszony jutalomjátéka páratlanul áll, s emlékezetes fog maradni mindenki előtt. Az előadás folyamán a tüntetés még igen sokszor meg megújult s egyszers sem ment le a függöny ug, hogy a jutalmazottat négyszer is ki ne tapsolták volna.

Felvonás közt engedélyt kaptunk bepillantani Vadnay kisasszony öltözésébe. Valóságos virágos kert tárult fel előttünk, a leggyönyörűbb koszorokkal és az őszinte szeretet balzsamával fűdített virágokkal. A sok közül sikerült feljegyezni a következőket: 1.) Pompás babér koszorú, kamélia, nárcisz és kallavirágokkal, hullámos rózsaszínű atlaszszalagján e szavak: „A debreczeni színtársulat „üdvöskö-jének.“ — 2.) Virágkoszoru, gyönyörű fehér és piros rózsákkal borostyánlevelek között. Beszövítt virágos drága kék nehéz selyemszalagján: Ezer koszorut kötne még kezűnk. Ha itt maradnál s dalolnál nekünk. 3.) Rendkívül szép borostyán koszoru, áttónva csipkés rózsaszín atlaszszalaggal. Fritsch Irma ur-hölgy ajándéka. 4.) Kamélia csokor, fehér és piros virágokból; fél rófnyi széles szalagján e szavak: Vadnay Vilma k. a-nak bucsufel-lepte alkalmával. (Örvendetes tévedés.)

Láttunk azonkívül egy gyönyörű kamélia és thearóza csokrot, továbbá egy óriási ibolyabokrétát, mely rendkívül kellemes illatot árasztott szét, és az apróbb csokoroknál egész tömege hevert mindenfelé, világosan hirdetve a nagy szeretetet, melylyel kedves művésznőnk a debreczeniek részéről dícsö- kedhetik. Az általános lelkesedést és a jutalomjáték sikerülte fölött érzett örömet csak az a gondolat zavarta meg, hogy méltó ked- venciúnket jövőre majd nélkülöznünk kell.

A jutalmazott mellett még Krescányiné tüntette ki magát, ki ismét fényes tanúságot tett arról, hogy jeles subrett-ének.

Színházi hírek. Mint igen érdekes színházi hírt hallottuk emlegetni, hogy derek színigazgatónk már a jövő évi drámai tárogk szervezéséhez is hozzá fogott. Első sorban a naiv szakmakör bővítéséről gondoskodik, melyet eddig tudvalevőleg kény- szerűségből és szívességből elég ügyesen Krescányiné asszony töltött be, — s Ditróiné asszonnyal folytat egyezkedést. Ohajtának, hogy az létre jöjjön, mert ezzel a társulat rendkívül sokat nyerne.

„A kornevilli harangok“ operette a jövő héten színe kerül. Grenicheux szerepében az új tenorista Horváth Andor fogja magát bemutatni.

„Bozóti Mártá“-ra, Csiky új színművére már folynak az előkészületek.

Napi hírek.

(TÁJÉKOZTATÓ.)

aptár. Vasárnap, ápril 15. Róm. kath. Sz. József olt. — Prot. Jubilate. — Görög-orosz (ápril 3.) Niczetás. Nap két reggel 5 ó. 12 p., nyuguski 6 ó. 48 p.

Nánási vasút ügyében érkeztel április 14-én d. u. a városbáza nagy termésben.

Iparos kör értekezlet ápr. 15 d. e. 10 órakor a városbáza nagy termésben.

Tisza szabályozási társulat zárszámadási ülése ápril 12—13-ig délután a városb. nagytermében.

A négyelet választmányi ülése a városbáza nagy- termében ápril 15-én d. u. 3 órakor.

Színügy-egylet gyűlése ápril 15-én d. e. a városbáza. Kataszteri kerületi gyűlések ápril 16—19-ig a város- házban.

Tiszaszabályozási közgyűlési ápril 20-án a városbáza nagytermében.

Orvos gyógyversz egylet közgyűlése ápril 21-én.

A Tisza balparti b-lyvetervezet ügyében értekezlet ápril 22-én d. e. 9 órakor a városbáza.

— A csángók érdekében Nagy György kormánybiztos nyilt levelet tesz közzé, mely-

Anyám nem ismert reá! E naptól fogva Lala mind betegbb lett, szomorú dalt sem hallottunk már többé ajkairól, szemei beestek, ajkáról a mosoly eltűnt örökre.

S ha néha mikor kedvenz virágai közt megleptük, hova elrejtőzött, hogy ne lássuk omló könnyeit — körüi ületük hó szín nyakát s az őszinte szeretet meleg hangján szólítottuk meg:

— Lalám, édes jó Lalám!

Ilyenkor mintha szíve ketté repedni ké-szült volna, kitört belőle az emészto fájdalom s szivszaggató hangon kiáltott fel:

— Lala meghalt!

Mindnyáján kétségbe voltunk esve ked- venciúnk betegsége miatt; az anyám orvost akart hivatni — de Lala nem engedte.

A szöke birtokos ifju eltűnt a vidékről. Pár hónap múlva egy reggelén Lalát nem talaltuk sehol.

A legnagyobb aggodalmak között keres- tük egész nap, bejártuk a kertet, mezőt az erdőt, — sirva kibájtuk kedves nevét — a szél elkapta a hangot, vitte tova — tova, de viszhangra nem talált sehol.

Este felé aztán haza hozták a mi ked- venciúnket — halva.

Ugy fogták ki a Tiszából. Lala meghalt!

Egy könyvesep emlékének !!!

ben felszolgáltja kü- lokban nem érintet- ket, hogy adakozz- tet, szalonát, főz- hogy így ezek ker- tésre és gazdasá- hatnák.

— H. Dancz sulatunk jeles tag bucsufelilepte a „L- mal a közönség b- ni a kedvelt mű- ni a Dancz Nina as- dégszerepekre, ho- távozó művésznő- csusorol: közlésére veskedjék nevéba- lának, melyet a de- ben érezek, két é- pártfogásáért. Örül- hálaérzet, s kérem is szíves emlékök- vozom, hogy jönni szont látandom a- grómmel terek viss- Nina.“

— A mi hu- emlékeztében van- ban állomásozott o- pitány, ki huszár- lomásozott Nagyva- reddel együtt Ga- chodszky századáv- városkába jutott, ról szombatra virá- A lángok éjjel 2- még pedig épen a- pa egymás mellett- más nem lakik, es- felvert lakosság- mely ép akkor dü- tott mentésre; kü- vall! suk társzigt- mében nem is h- nek az oltá- Ekkor a 16. szám- elszállásolt első sz-

Uj bizom

Van szere- szíves tudomásá- ban Bécsből ha- csak a legújabb- hoztam, hanem e- bizom

is kaptam, mely- tess és díszítel- 2 frt 50 k r a j o- leg f i n o m a b- v a l a s z t é k i- Ugy szintén ti- elfogadok kalapo- t e s e i s a legjü- s n eszközlétek- pár fogását kérve

ÁBJE

az „I S T V“ kész- készpé-

Arak a-

költ- KÖTELEZETTSÉG- ing-

- AB. Asztali dara n
- C. Szinte középsze
- 0. Királyliszt
- 1. Lángliszt
- 2. Montliszt
- 3. Zsemelyliszt 1-ső
- 4. „ „ 2-od
- 5. Fehér kenyérlisz
- 6. szinte
- 7. Közép kenyérlisz
- 8. „ „
- 8 1/2 „ „
- 8 3/4 „ „
- 9. Lábliszt
- 10. Veres liszt
- 11. Finom korpa z
- 11. „ „ z
- 12. Durva korpa z
- 12. „ „ z

Simán őrlött buzalis Ugyanaz

D A R A 25 kil

100 kilogram

60 kg

Debreczen, 18

Kisebb vételek

ben felszólítja különösen a csángók által ut-
jokban nem érintett városokat és helysége-
ket, hogy adakozzanak lelmi szereket, liz-
tet, szalonnát, fozeléket a csángók részére,
hogy így ezek keresményüket kizárólag épi-
tásra és gazdaságuk felszerelésére fordít-
hatnák.

H. Dancz Nina asszonynak, szintár-
sulatunk jeles tagjának vasárnap 15-én lesz
buszfelépíté a „Lelencz”-ben, mely alkalom-
mal a közönség bizonyára kifejezést fog adni
a kedvelt művésznő iránti szeretetének.
H. Dancz Nina asszony Nyitrára utazik ven-
dégzerepre, hol már nagyban várják. A
távozó művésznőtől egyuttal a következő busz-
sorok közlésére kértünk: „Kérem szí-
veskedjék nevében kifejezést adni azon há-
lámnak, melyet a debreczeni közönséggel szem-
ben érezték, két éven át irántam tanusított
partfogásáért. Örökre szívembe lesz véve e
hálaerzet, s kérem, tartsanak meg továbbra
is szíves emlékekben. Azon reménnyel tá-
voztom, hogy jönni fog idő, midőn ismét vi-
szont látandom Debreczert, hová mindig
örömmel térek vissza. Herzegné Dancz
Nina.”

A mi huszáraink. Bizonyára élénk
emlékeztében van még sokaknak a városunk-
ban állomásozott derék Nachodszky ka-
pitány, ki huszár századával több ideig áll-
omásozott Nagyváradon. E századot az ez-
reddel együtt Galiziába helyezték át. Na-
chodszky századával együtt Smatyn lengyel
városkába jutott. Smatynban a múlt péntek-
ről szombatira virradóra éjjel nagy tűz ütött ki.
A lángok éjjel 2 óraker kezdtek pusztítani,
még pedig épen a piac közepén, a két csu-
pa egymás mellett álló faház van, melyekben
más nem lakik, csak zsidó. Az első álmából
felvert lakosság az irtóztató szélvészben,
mely ép akkor dühöngött, nem is gondolhat-
ott mentésre; különben is szombat lévén,
vallásuk tulszigorúan vett parancsa értele-
mében nem is hitték megengedhető-
nek az oltási munkálatokat. Ekkor a 16. számú huszárezred Smatynban
elszállásolt első századának kapitánya, Na-

chodszky, riadót fuvatott s az összes
huszárság a legnagyobb erőlyvel a tűz loka-
lizálásához kezdett látni. Emberfeletti erő-
ködésüknek sikerült is legalább annyit elérni,
hogy mindössze csak tizenhét ház égett el.
Másnap rögtön a város egy küldöttsége tisz-
telget Nachodskynál, megköszönve bátor fel-
lépését és a katonák önfeláldozó buzgalmét.

A Katona-emlékünnepély. Keeske-
méten, f. hó 16-án hétfőn d. e. 11 óraker
veszi kezdetét. Az indóháznál az elszál-
ló bizottság fogadja a vendégeket s elhe-
lyezésükről azonnal gondoskodik.

Nyilvános köszönet. Tekintetes
Özvegy Hegyi Mihályné Józsa Euphrosina
asszonyság szokott kegyes évi adományként
15 frtot küldött a kollégiumi tápintézet és
szegény tanulók segélyére. Ez összeg a pénz-
tárba beadott. Fogadja a széplelkű adakozó
szép czélu adományáért hálás köszönetünket.
Debreczenben, 1883. ápril 12. Balogh Ferencz
igazgató tanár.

A színyügyelet holnapi közgyülé-
sére felhívjuk az egylet tagjainak figyelmét.
A gyűlésen a színház reformja érdekében
teendő intézkedésekre nézve igen fontos in-
dítvány fog előterjesztetni és tárgyalatni.
Az indítványnak igen nevezetes és fontos
pontjai vannak, melyek ha elfogadtnak,
nagy változások fognak bekövetkezni. — A
színyügyelet holnapi gyűlésére a nem tagok is
megjelenhetnek és a gyűlés előtt tagokul
magokat beirathatják.

Nyilvános köszönet. — Mindazon
kedves rokonok, jó barátok, és ösmerősök,
kik közelebb elhunyt kedves jó anyánk f. hó
12-én tartott végtisztességtelen megjelené-
sükkel s részvétükkel a bánatos család méltó
fájdalmát enyhíteni szívesek valának: fogad-
ják ez uton nyilvánított szívbeli eredő hálás
köszönetünket. — Debreczen ápril 14. 1883.
Az elhunyt gyermekei nevében Nagy Gyula.

Figyelmeztetjük a t. kertészet ked-
velőket, hogy a debreczeni kertészeti egylet
kert telepén cseresznye, meg és szilva ne-
mes csemeték és többnemű díszbokrok és a
helybeli forgalomra gyökeres szőlő vesszők
megrendelhetők, továbbá magas törzsű ne-

mes rózsák és tenyészházi növények folyvást
kaphatók. A megrendelések egyleti igazgató
Windt Frigyes urnál. — Kandia-utca 2531.

Zongorahangolás és mindennemű
javítást a legújabb módszer és legújanyosabb
árak mellett elvállal Schmidt Sámuel hely-
beli zongora-raktára Piacz utca Steinleld-
féle házban.

Lapunk mai számához fel iv
melléklet van csatolva.

Aggódva és szomoruan tekint némelybe-
beteg a jövő elé,
mert eddigelé mindent eredménytel-nül
használt. Mindenkinek, különösen pedig az
ilyen szenvedőknek melegen ajánlható a „Be-
tegarát” című könyvecske, mert abban bő-
ságes bizonyítékait találják annak, hogy a ne-
hez beteg is a megfelelő gyógyszer alkalmazá-
sával a szenvedéseitől megszabadult, vagy
legalább is enyhülést szerzett. A „Betegarát”
kivánatra Gorischek K. egyetemi könyvtáros
által (Bécs I. Istvánút 6. sz.) ingyen küldetik
meg, úgy hogy a megrendelőnek csak a leve-
lezőlapért kell 2 kr. kiadnia.

Legujabb.

(A „Debreczeni Ellenőr” eredeti távirata.)

Budapest, ápril 14. 1870-iki ma-
gyar nyeresemény-kölesön huzása 1836/34
nyer 100,000 frtot, 5746/44 nyer 10,000
frtot, 5214/41 nyer 5,000 frtot, 4025/35
4854/50 4854/25 3907/4 nyernek egyen-
ként 1000 frtot.

Budapest, ápril 14. A képviselőház-
ban a középtanodai törvényjavaslat rész-
letes tárgyalása folytatatik. A 71-ik sza-
kasz ellen, mely szerint idegen államok-
ban lakó nem magyar állampolgárok,
külföldi társulatok középiskolákat sem
nem állíthatnak sem nem támogathatnak,
Wolfer felszólal a szerzetekre hivatkoz-

va, melyek szintén külföldi főnökségek
alatt állanak.

Budapest ápril 14. Tóth vizsgáló-
bíró és Gyürky jegyző Spanga kihallga-
tása végett tegnap Pozsonyba utaztak.
Spanga valódi szeretőjét elfogták.

Pozsony apr. 14. Spanga állapota
nem életveszélyes. Még mindig merően
tagadja, hogy Mailáth meggyilkolásában
bűnrészes volna.

Bécs ápril 14. Gorup itteni ren-
dőrbiztos Pozsonyból táviratilag tudatta,
hogy Spanga Szabó Mihályval, ki Bécs-
ben a Wieden külvárosbn az „aranybá-
rány” fogadóban lakott, ugyanazonos.

Prága apr. 14. A rendőrség titkos
szociálista gyűlést fedezett fel: öten el-
fogottak: fegyverek, löszerek, socialista
iratok találtak.

Felolós szerkesztő és kiadó Iapta ajdónos
Vértesi Arnold.
Főmunkatárs: Karczag Vilmos

Nyilt-tér. 1883-iki

FRISS TÖLTÉSÜ
szolyva i, polenai és luhi
Erzsébet ásványvizek

diszesen kiállított üvegekben megrendel-
hetők:

Munkácson és Nyitregyházán
a központból. a főkraktárból.

Marsalkó Károly,

munkácsi uradalmi ásványvizek bérloje.

Lakás változtatás.

Tisztelettel értesitem a nagy-
érdemű közönséget, hogy la-
kásomat n. csapó-utczáról n.
hatvan-utca 1564-ik számú
házunkhoz tettem át.

Dr. DUSÓCZKY PÁL
orvos sebész, tudor, szülész.

1753.

1883.

Árverési hirdetés.

A Bányay T. és Kajetán nevéen álló
108 és a Gogomán T. és Kristóf nevéen
álló 109. sorszámú vásártéri sátrak hely-
bértartozás fejében a f. évi ápril 16-dik
napjának délelőtti 10 órára kitűzött ár-
verésen eladatni rendeltetvén, — erről
venni szándékozók azon megjegyzéssel
értesítettek, hogy az árverés a helyszí-
nen fog tartatni, s hogy a sátor anyag-
jai vevő által a helyszínről 8 nap alatt
elhordandók lesznek.

Debreczen 1883. ápril 12-én.

A városi tanács.

154. szám.

Budapesti gőzmalmi lisztek

ARJEGYZÉKE

Csana k József lisztkereskedéséből

Debreczenben.

közpénzfizetés mellett, kötelezettség nélküli az
árváltozásokért.

(0 - 8 1/2 85k/g teljesen tiszta súlynak vére
szákok súlytartalmá) 8 3/4 70 -

Szám	100 kilóként	
	egész zsák vé- telni	felbon- va 50 kilóval kezdve
Buzadara nagyszemű	A	20 80 21 40
„ közép	C	19 80 20 40
Királyliszt	0	20 20 20 80
Lángliszt	1	19 80 20 40
Montliszt	2	19 20 19 80
Zsemlyelisz 1-ső rendű	3	18 60 19 20
„ 2-od rendű	4	17 60 18 20
Fehér kenyérlisz 1-ső rendű	5	16 - 16 60
„ 2-od rendű	6	15 - 15 40
Közép kenyérlisz 1-ső rendű	7	14 - 14 40
„ 2-od rendű	8	12 60 13 -
Barna kenyérlisz.	8 1/2	11 40 11 80
„ „	8 3/4	9 40 9 80

Buzadara es liszt 25 kilós ingyen zacskókban
50 krral 100 kiló drágább az egész zsák vétel-
nél kitett áránál.

Debreczen 1883 ápril 7.

Uj bizományi üzlet.

Van szerencsém a n. é. közönség
szíves tudomására hozni, hogy a napok-
ban Bécsből hazaérkezvén, onnan nem-
csak a legújabb divatu női kalapokat
hoztam, hanem egy bécsi gyárosól

bizományi raktárt
is kaptam, melyben ugyancsak női dísz-
tett és díszítetlen kalapok, az előbbiek
2 ft 50 krajczártól kezdve a
legfinomabb 8 forintig nagy
választékban kaphatók.
Ugyisint tisztítás végett is
elfogadok kalapokat. Ruhák készí-
tése is a legújanyosabban és pontos-
sá eszközülték. A n. é. közönség b.
pár fogását kérve

tisztelettel
Ernszt Klára

Piacz, Báró Jósineczyné-ház,
Hungáriával szemben.

365. szám.

ÁRJEGYZÉKE.

az „ISTVAN” gőzmalom
készítményeinek
kiszáraztatás mellett.

Arak ausztriai értében
költségmentesen
KÖTELEZETTSÉG NÉLKÜL, DEBRECZENBEN
ingyen szákkal.

AB. Asztali dara nagyszemű	100 kiló	20.80
C. Szinte közepszerű		19.80
0. Királyliszt		20.20
1. Lángliszt		19.80
2. Montliszt		19.20
3. Zsemlyelisz 1-ső rendű		18.60
4. „ 2-od rendű		17.60
5. Fehér kenyérlisz 1-ső rendű		16. -
6. „ szinte 2-od „		15. -
7. Közép kenyérlisz 1-ső „		14. -
8. „ 2-od „		12.60
8 1/2. Barna „ 1-ső „		11.40
8 3/4. „ 2-od „		9.40
9. Lángliszt		8. -
10. Veres liszt	á 50 kgr.	-
11. Finom korpa zsákkal	50 „	5. -
11. „ „ zsák nélkül		4.40
12. Durva korpa zsákkal á 50 kgr.		4. -
12. „ „ zsák nélkül		3.40
Simán őrölt búzaliszt zsákkal	75 kgr.	10.20
Ugyanaz „ „ nélkül		9.60

DARA és LISZT.

25 kilós zacskókban

100 kilogramm zacskóval együtt

60 krjával drágább.

Debreczen, 1883. ápril 6.

Kisebb vételeknél 60 krral drágább.

2006.
1883.

Arlejtsesi hirdetemény.

A városi épületek, tisztelakok és
iskolák 1883. és 1884. évi meszelése,
tatarozása, valamint a kisebb esatornaja-
vitási munkálatok felvállalására f. évi
ápril hó 21-én délelőtt 10 óraker a vá-
rosi mérnöki hivatal helyiségében árlej-
tés fog tartatni, melyre a vállalkozni ki-
vánók ezennel meghivatnak.

Az árlejtsesi föltételek a mérnöki
hivatal helyiségében a hivatalos órák
alatt megtekinthetők.

Debreczen 1883. ápril. hó 12.

A városi tanács.

561,306 varrógép

Adatott el a múlt évben a Singer Manufacturing Co. által és a legutóbbi 10
év alatt ezen gépgyár 4 millió varrógépnél többet adott el. —
Ezen rendkívüli eredmény adja meg a bizonyítványt az eredeti Singer-varró-
gépek jószágáról, melyek különben a folytonos cészlerősítés és újítás által oly töké-
letesek, mint egyetlen más gyártmány sem. Különösen az új lábbajt az, mely
rendkívüli előnnyel bír, mert míg a más szerkezetű járása hamar megnehezül,
ez soha meg nem kopik, — s mindig egyformán könnyen jár, annyira, hogy
gyenge és öreg személyek által is könnyen kezelhető. Az eredeti Singer gépek
gyári áron jótállás mellett 1 frt hevi részfizetésre ad el.

NEIDLINGER G., Debreczen, piacz-utca 2145.

Tisztelettel jelentem a n. é. közönségnek, hogy itteni

férfi ruha üzletemben

a már megérkezett tavaszi és nyári szövetek megtekintés és meg-
rendelés végett szolgálatára állanak.

Az újabb időkben nagyobbodó keresletnek megfelelőleg jelentem azt
is, hogy p a p i s e l y e m p a l á s t o k hozzá való főveggel együtt
nám megrendelhetők.

KÉSZ FÉRFI RUHA RAKTÁRAM

pedig, hol a felekre terhelő alku nélküli készpénz fizetés mellett szolgál-
lom ki a t. közönséget, minden igényeknek megfelelőleg el van látva kész
férfi öltözékekkel, melyek saját szabásom és gyártásom szerint készítek, va-
gyok a n. é. közönségnek

alázatos szolgálja

Szedlák József

FÉRFI SZABÓ.

ROTT S. DEBRECZEN,

férfi divat terme, a kistemplom átellenében.

Értesitem a n. é. közönséget, miszerint

a tavaszi idényre

raktáramat a LEGUJABB DIVATU férfi- és gyermek-ingek, gallérok és kézelők, férfi, fiu- és gyermekkalapok, KÉSZ RUHÁK, felöltők, elegáns cipők, keztyűk és nyakkendőkkel dusan elláttam és azt a LEGJUTÁNYOSABB ÁRAK mellett a n. é. közönség rendelkezésére bocsátom.

Azonkívül dus raktárt tartok,

mindennemű

férfi és gyermek divatárak,

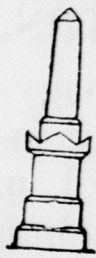
uti készletek, sétatálcák, selyem és cloth esernyők, pénz- és szivar-tárczák, mindennemű bőröndök, harisnyák, zsebkendők, illatszerek és minden e szakmába vágó cikkekben.

Számos látogatást kér,

teljes tisztelettel

ROTT S.

Vidéki rendelések GYORSAN és PONTOSAN teljesítetnek, csomagolásért mi sem számítatik.

Az első és legnagyobb EMLÉK- és SIRKŐ-RAKTÁR

SOMMER & WENIGERNÉL BÉCSBEN,

ajánlja magát szobrász- és kőfaragó munkák: mint egész oszládi sírboltok, síremlékek stb. előállítására az osztrák-magyar monarchia bármely vidékén.

Pontos és finom kivitel. — Olcsó árak.

A nagyérdemű közönség szíves pártolása következtében, üzletemnek 9 évi fennállása után, szükségesnek láttam annak nagyobbitását, mit is a tavaszi idény beálltával megnagyobbitva, a mai kor kívánalmait szerint a n. é. közönség kényelmére

ujjonnan rendeztem be.

Egyidejűleg bátor vagyok becses figyelmét az alantabb irt s raktáramon dusan berendezett egyes áruimra fölhívni, ugyanis:

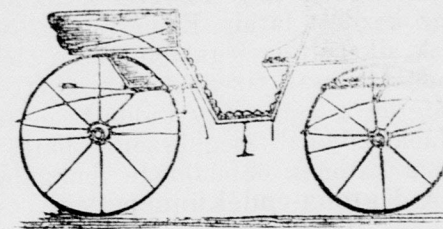
1883-ik évi töltésű természetes ásvány és gyógyvizek, névszerint: Bártfai, Bilini, Borszöki, Bikszádi, Budai, Carlsbádi, Csizi, Czigelkai, Eger, Emsi, Friedrichshalli, Gieshübli, Gleichenbergi, Halli, Ivándai, Kisingi, Rákóczi, Koritniczai, Luhi-Margit, Lipiki, Marienbadi, Mohai Ágnes, Olenyai, Parádi, Pülnai, Preblau, Rohitsi, Selti, Szolvai, Szulini, Suidsüti, Karlsbádi só, stb. Frankfurti eczet eszencia, üvegezve avagy szabadon kimérve. Legjobb minőségű szoba padló lack, mely a felkenés után már egy óra múlva tökéletesen fölszárad. Továbbá:

Száraz avagy firneiszban törött festékek, mindenféle színekben, dobozokban, vagy kimérve firneiszot, lenolajat, eseteket, valamint fűszer, csemege és gyarmatáru cikkeit, előnyös árak és pontos kiszolgálás mellett ajánlom,

tisztelettel

Varga Lajos.

Debreczenben, a posta-épület mellett.

ORAVSZKY JÁNOS

kocsigyártó

DEBRECZENBEN

a darabos-utczai saját házában, collegium sorján.

Van szerencsém közbirré juttatni, hogy kocsigyári raktáram mindennemű kocsikal, hintókkal el vannak látva. E kocsik nemcsak divatosak, hanem könnyűk és igen tartósak. Erről kocsigyárom 25 évi jó hírnevében fennállása eléggé kezeskedik.

SCHWARZ M. BENŐ

férfi divat üzlete

Főpacz 1712.

A „Bika” közelében.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy férfi divat üzletemet e tavaszi idényre dusan berendeztem és különösen ajánlom a következő cikkekkel:

Gyapjuszövet raktáram a legújabb brüssli, reichenbergi és más külföldi szövetekkel látom el, melyekből a legdivatosabb öltönyöket kiállítok és ezek jó szabása finom kiállítására és olcsó árakra nézve a n. é. közönség eddig tett számos megrendelésre hivatkozhatom.

KÉSZ FÉRFI RUHÁK:

1 complet férfi öltöny 9 frttól kezdve.
1 férfi felöltő 7 frttól
Divatos férfi nadrágok 4 ft 50 krtól
Gyermek öltönyök (3 évestől kezdve) 2 frttól
Fiu öltönyök 6 frt 50 krtól

FEHÉRNEMŰEK:

Sima férfi chifon ingek 1.20—3.50-ig.
Színes férfi (creton zepbirsövetből) 1.20-tól 3-ig.
Gyermek, színes vagy fehér ingek 1 frt 20.
1 tuczat zsebkendő színes széllel 1 forint 20 krtól ke.ve.
1 tuczat zsebkendő b. tükkel 2 frt.
1 tuczat fehér vászon zsebkendő 2 ft 50 kr.

FÉRFI és GYERMEK KALAPOK:

u. m. kemény férfi kalapok 2 frt 50 krtól 5 frtig
gyermek kalapok 90 krtól kezdve.
Nagy választék: nyakkendőben, gallérok és kézelőkben, selyem és másféle esernyőkben.

Gumi köpenyek 10 frttól kezdve.
Gumi és bőr kamáslik bőröndök és más uti eszközök!

FÉRFI CZIPŐK:

Egy legjobb hazai gyárból raktáramban vannak, ugyszintén karlsbadi készítmények is.

SCHWARZ M. BENŐ férfi divat üzlete Főpacz, a Bika közelében.

A tavaszi és nyári

DIVAT-IDÉNYE

alkalmából tisztelettel tudatom a nagyérdemű hölgyközönséggel, hogy NŐI DIVATÜZLETEMET

GAZDAGON FELSZERELTEM,

s ajánlom azt a közönségnek továbbra is szíves pártfogásába.

Együttal kérem a közönséget, hogy az orsz. nagyvásár idején is csak a piaczi üzlethelyiségemet kegyeskedjék látogatásával megtisztelni.

Nagy Amália

(Piacz, Biedermann-ház.)

BLAU LIPÓT és FIAI

BUDAPEST DOROTTYA-UTCZA 11. szám.

FIÓKÜZLETEK:

DEBRECZENBEN

Nánássy-ház alatt.

Ajánlják jól berendezett arany, ezüst, ékszer és óra raktárukat.

Minden e szakmába vágó cikkek a legmagasabb áron vétetnek és becseréltetnek.

Debreczen, 1883. Nyomatott a „Debreczeni Ellenőr” könyvnyomdájában. Piacz, SIMONFFY-ház.

A budapest

(Sz. H.)

egyik szakosztály dapestben 1885-be ügye és heves k mert a kiállítás zottságba kézműl ban vétettek be.

Nem ákarju adó köröknek ez nézetünk szerint iparosok melloze szerint föl hem t egyszersmiat ki sem lehet bíró — mindazonáltal iparosok teljes hetjük a budape zatát sem, mely törvénynek még miatt az ország részt venni.

Az ily gye sem felel meg méltóságának; e ságaikat a nyil szággyülés előtt juttathatják, de nak, sem a mag ily végletekkel kolni.

A mi külö mellozését illeti, segítve lesz, me szakbizottságokb számban fognak Egyebként zések és választ dező általános b lön szakbizottsá dezői és bíráló tenni.

A mi pedig illeti, ez kóránts dolog, mint azt dapesti czipészek ez aligha fende egyidejű kédfika szenvedhet kétsé mint a telepítés közgazdasági ké

Hevenyész vaslatokat nem l nulmányozás, ér nül érdekeltekn nek nyilatkozata zés. Elhamarkod törvényjavaslat, inyére lenne, ho a jelenlegi korm nines.

— Hasznos lunk is lehetne svájezi kormány ide vonatkozó re ki, hogy a korm mölestákat az t zetése alatt ütö nyire az ut szél ternyi távolságr lölt helyeken 1.2 ter mély gödrök

A Renouf

Irtá:

Néhány év nouf Izidor, miu ban bevégezte, je kis városban. Re zasodott, mintho dáját átvette vol számára. A vén trigy létrejöttén. rájának szerzett hölgynek, kivel l ábon állott, s k költözött e vidék nyolcz éves volt, nagy fekete sze gyöngéd lelkü h tudta bilineselni. házások nyolcz t rozták el maguk. mézes hónapok dornak azonban t tine az utazás a ris olyan borzad ó fájdalmas emlé miután Párisban hangulat azonban közepette. Csak utczán vagy a sz bertine önkényte karját megszorítá megijedt volna. I

A budapesti országos kiállítás.

Debreczen, április 13.

(Sz. H.) A budapesti iparegyesület egyik szakosztályi ülésén szóba került a Budapest 1885-ben tartandó országos kiállítás ügye és heves kifakadások tarténtek azért, mert a kiállítás rendezésére kijelölt nagy bizottságba kézműiparosok feltűnő esekély számban vétettek be.

Nem akarjuk ugyan mentegetni a mérvadó köröknek ezt az eljárását; mert habár, nézetünk szerint, némileg igazolja a kézműiparosok mellőzését az a körülmény, mely szerint föl nem tehető, hogy nagyobb iparos egyszerszint kiállító is ne legyen, és senki sem lehet bíró a saját készítményei felett, — mindazonáltal nem tartjuk helyesnek az iparosok teljes mellőzését, de nem helyeseltetjük a budapesti cipészek azon nyilatkozatát sem, mely szerint e miatt, hogy az ipar törvénynek még nem foganatosított revíziója miatt az országos kiállításon nem akarnak részt venni.

Az ily gyermekes durczkázás sehogysem felel meg egy tekintélyes ipartestület mellőzésének; esetleges óhajait és kívánásait a nyilvánosság terén, sőt az országgyűlés előtt is kérvény útján érvényre juttathatják, de nem használnak sem maguknak, sem a magyar ipar jó hírnevének, ha ily végletekkel akarnak valamit kierőszakolni.

A mi különben az iparosok állítólagos mellőzését illeti, azon, értesülésünk szerint, segítve lesz, mert az ezután összeállítandó szakbizottságokba kézműiparosok nagyobb számban fognak beválasztatni.

Egyebként is az eddig történt kinevezések és választások csakis a kiállítást rendező általános bizottságra vonatkoztak, a külön szakbizottságok, az egyes osztályok rendezői és bírálói csak ezután fognak kijelöltetni.

A mi pedig az ipartörvény revízióját illeti, ez korántsem oly könnyű és egyszerű dolog, mint azt sokan, a többek közt a budapesti cipészek is tartják; törvény útján ez aligha rendezhető a telepítési viszonyok egyidejű kodifikálása nélkül, már pedig nem szenvedhet kétséget, hogy úgy az iparügyek mint a telepítési viszonyok a legfontosabb közgazdasági kérdések közé tartoznak.

Hevenyészni ily életbevágó törvényjavaslatokat nem lehet; kell, hogy beható tanulmányozás, érett megfontolás, a közvetlenül érdekeltnek úgy mint a közvéleménynek nyilatkozatai után történjen a szövegezés. Elhamarkodott, kellőleg át nem gondolt törvényjavaslat, elhisszük, hogy az ellenzék inyere lenne, hogy azonban ily hiába esnék a jelenlegi kormány alatt, arra semmiképpen nincs.

— **Hasznos intézkedés, melyet nálunk is lehetne követni.** Az utak mentét a svájci kormány fákkal ültetetti be, s az ide vonatkozó rendelet lényegileg oda megy ki, hogy a kormány ingyen szállítatja a gyümölcsfákat az ültetési helyre, szakértő vezetés alatt ülteteti el és pedig 3 méternyire az út szélétől egymástól pedig 10 méternyi távolságra. A földirtókások a megjelölt helyeken 1.20 méter széles és 0.70 méter mély gödröket ásna, adnak minden fá-

hoz egy-egy karót, kötőanyagot és fizetnek minden fáért 60 krt. A kormány a fákat az első 3 évben szakértők által metszeti.

Keresztyények és zsidók közti házasság.

A képviselőház igazságügyi bizottsága tárgyalás alá vette a keresztyények és zsidók közt kötendő polgári házasságról szóló törvényjavaslatot. Az általános vita lefolyása következő volt:

Literáthy Ödön előadó a javaslat elveit helyesli. Tagadja, hogy nálunk kötelező polgári házasságra volna szükség. Csupán a szentszékek biráskodását kívánja megszüntetni házassági ügyekben s ez iránt határozati javaslat benyújtását igéri.

Pauley miniszter nem járulhat hozzá az előadó kívánásához s a javaslatot a szentszék kérdéséről függetlenül kéri megítélni.

Hódossy Imre a javaslatot félrendszabálynak tartja, mely krompromittálja a kötelező polgári házasság eszméjét. Ő ez utóbbinak híve, ennek kimondását sürgeti s a javaslatot nem fogadja el.

Matuska Péter: Oszlja Hódossy nézetét, de meghajol a mai viszonyok hatalma előtt. A kötelező polgári házasságot ma még nem tartja behozhatónak, mert közgazdaságunk nincs államilag berendezve, amely hatóságokra pedig ma nem meré bízni e fontos magánjogi aktust.

Körösi Sándor elismeri, hogy a házasságkötés módjainak és az elválás okainak egy államban törvényileg azonosan szabályozottnak kell lenni. Erre nézve a legfőbb kötelezőbb forma: a kötelező polgári házasság. Azonban számba kell venni a létező akadályokat. Magyarországon az állam még mindig nincs szigorúan elválasztva a hatalmas kath. egyháztól s ezen tényezővel ilyen törvény alkotásánál okvetlenül számolni kell. Szólok sokkal örömeztetőbb fogadott volna egy javaslatot a kötelező polgári házasságról, mely a végzél kell, hogy legyen, de hát mint ut-és résztörőt, elfogadja a tárgyalás alatti javaslatot is, mely előbb-utóbb az általános kötelező polg. házasságra kell, hogy vezessen. Ha nem kaphatja meg most egyszerre az egészét, elfogadja a javaslatban a részt is.

Mandel és Teleszky István a következő polgári házasság hívei, de a javaslatot politikai oportunitásból elfogadják. A javaslat ellen nyilatkoztak Komjáthy Béla, György Elek, Engelmaier és Nagy, kik mind a kötelező polgári házasság mellett nyilatkoztak.

Pauley miniszter kijelenti, hogy a javaslat egyáltalán nem zárja ki a kötelező polgári házasságnak a jövőben törvénybe iktatását.

Hódossy és Literáthy előadó polémiái után következett a szavazás. A javaslat mellett szavazott 6, ellene 5 s így az általánosságban elfogadtatt.

A csángók új csapatjának megérkezése Pancsován.

A bukovinai csángó-magyarok Szolnoknál egyesített második és harmadik csapata szerdán délután öt órakor érkezett Pancsovára az „Ausztria” gőzösn s két uszalyhajón. A fogadtatás ezuttal is igen szívélyes és lelkes volt. A parton Nagy György és Lőrinc Mihály — nemzeti zászlóval kezében — maguk köré gyűjték véreinket s György kormánybiztos következő beszédet intézte hozzájuk:

„Szeretett véreim! Mint a földterület gonдозója, szívem mélyéből fakadó Isten-

hozott üdvözöllek. A jó isten hozott valóban, mert kegyelmesen meghallgatta epedő fohászoktatokat és szerencsésen visszavezért édes hazánk megszentelt földjére. Itt, ezen a helyen egy héttel előbb érkezett testvéreitek esküvel fogadták, hogy hívek lesznek a trónhoz, a hazához, és testvéri szeretettel fognak viseltetni polgártársaikhoz. Meg vagyok győződve, hogy e fogadalmat ti is lelketek mélyéből leteszitek és be is váltandjátok. Lelketekre kell kötnöm a munkásságot. Legyetek szorgalmasak, akkor e földön nemcsak kenyert, de jólétet is fogtok találni. Most pedig adjatok hálát Istennek, hogy minden baj nélkül ide visszavezett. Isten hozott!”

A csángók beszéd alatt levették füveiket s a végszavak után meghatottan rebegte ezer lélek: „Legyen hála a mindentható Istennek, áldassék örökre szent neve.” Az érkezettek nevében Lőrincz istenségi jegyző felelt: „Itt e zászló alatt — mondá többek közt — a nép által alkotott körben ígérem, hogy hű fiait leszünk e hazának, munkával akarunk élni, és ha kell, tévovázás nélkül akarunk meg is halni ez imádott honért. Éljen a haza! Éljen Nagy György kormánybiztos!”

A nép ezerszeresen viszhangozta az éljent. E megható fogadtatás után véreink a parton ismerkedtek meg a lakossággal.

Csángó egylet.

A csángók hazatelepítése érdekében alakult bizottság Budapestet tegnapelőtt Somssich Pál elnöke alatt a képviselőház társalgó teremben ülést tartott. Megjelentek az ülésen: Prónay József államtitkár, Szilágyi Dezso, Bámfly Béla gr., Jókai Mór, Kamermaier Károly polgármester, Hoitsy Pál stb. Elnök az ülést megnyitván, a folyó ügyekről beszélt. A közadakozásból eddig befollyt összeg az 50,000 frtot meghaladja. — Eddigéig összesen 2200 lélek jött be Bukovinából; ebből 1150 munkás 1050 pedig nő és gyermek.

A bizottság azután elhatározta, hogy az utiköltség, mely a bizottsághoz beküldött pénzekből fedeztetett, a csángók által nem térítendő vissza, ellenben az adott előlegek a munkadíjakkal fognak levonadni. Elhatározott továbbá, hogy a jelenleg működő hazatelepítő bizottság megszűnik és új csángó egylet fog alakulni, mely alakuló közgyűlést f. hó 29-én tartja. Az új egyletbe belépni szándékozók számára az aláírási ívek Somssich elnök és Hoitsy jegyzőnél vannak letéve.

Felvetettvén a nék Bukovinában maradt, de haza vágó csángómagyarok ügye, elhatározották, hogy ezek, a mennyire lehetséges, beszéltesse az arról, hogy még ez év folyamán jöjjenek Magyarországra — a mennyiben pedig akadnának olyanok, kik még ez évben minden áron haza akarnak jönni, előre értesítsék a bizottságot, hogy ez minden kellemtelenség elkerülése végett a miniszterelnök útján az utazás módozataira nézve intézkedhessék.

Azon ajánlatok, melyeket egyesek az iránt intéztek a hazatelepítő bizottsághoz, hogy egyes csángókat vagy csángó családokat felfogadhasanak, a bizottság által figyelembe nem vehettek, a mennyiben a csángóknak határozottan kifejezett óhajuk az, hogy valamennyien együvé telepíttessenek.

Az ir robbantó banda.

Mult szombaton és vasárnap ismét embert fogott el a londoni és a glasgowi rendőrség. Szombaton London éjszakai utcai kerületének egyik utcájában Littlechild rendőrfelügyelő letartóztatott egy férfit, a ki, mint gyanítják, összeköttetésben volt Gallagherrel

és társaival, a kinnél négy mázsa nitroglycerint találtak és most börtönben ülnek.

Neve John Curtin: körülbelül 34 éves. Foglalkozására nézve gépész-mérnök. Ő is ir ember és Amerikából érkezett. A Woburn-ter közelében egy hotelben lakott és e tér közelében fogták el őt szombaton délelőtt. Eleinte fenyegetőzött, de a rendőrök hamarjában betették egy kocsiba és elvitték a bowstreeti rendőr állomásra, a hol elég bizonyítékot találtak bíróság elé állítására. A rendőrség azt hiszi, hogy John Curtin kiváló részt vett az eddigi robbantásokban és hogy a jövőre tervezetteknek is ő lett volna intézője. A rendőrség még a letartóztatás előtt tudta, hogy Curtin februáriusban érkezett Amerikából és hogy azóta Glasgowban, Blackburnban s más városokban tartózkodott. Mikor elfogták nagyon tisztességes ruhát viselt. De szállásán a ládájában más ruhái is voltak, a melyek segítségével átváltoztatott munkássá és ha valamely gyár vagy vasuti állomás közelében látta volna őt valaki, azt gondolhatta volna, hogy most jött ki a műhelyből vagy a géptől. Olyan irásokat találtak nála, a melyek kétségtelenné teszik, hogy összeköttetésben volt az előbb elfogott négy emberrel, és azt hiszik, hogy a Birminghamban, Liverpoolban és Glasgowban letartóztatott emberekre is be lehet bizonyítani, hogy összeköttetésben álltak egymással és pedig oly határozott szándékkal, hogy az egész országban lerombolják a középületeket.

A glasgowi rendőrség szintén szombaton, Londonból kapott utasítás következtében, letartóztatott egy embert, a ki állítólag Gallagher testvére. Ezt a fogást igen fontosnak tartja a rendőrség. Egy korcsmában fogták el az illetőt. Neve Gallagher Bernát. Ő azzal vádoltatik, hogy részt vett a glasgowi gazométer felrobbantásában, a mely dinamittal vagy nitroglycerinnal robbantott le néhány héttel ezelőtt. A vádlottat szombaton bíróság elé állították a mely nyolczad napra halasztotta az ügy az ügy tárgyalását. A vádlott ekkor azt mondta hogy ő Amerikában volt a kérdéses időben.

Littlechild felügyelő vasárnap délután a Blackfriars-uton egyik vendéglőben letartóztatott egy fiatal ir férfit, a ki nem régen jött Amerikából. A letartóztatott idegen nevet mondott be, de a rendőrség tudja, hogy nem az az igaz neve.

A Clerkenwell Houseból szombaton a Millbank Prisonba vitték át foglyokat. Az előbbi börtön tudniillik el van hanyagolva, körülötte pedig szűk utcák vannak, és nem tartozik a lehetőségek közé, hogy a Londonban tartózkodó kétségbeesett összeesküvők megtámadják e házat a foglyok kiszabadítása vagy elnémitása végett. Az 1867. évi vakmerő és vérengző támadás is bizonyítja, hogy mennyire szükséges az óvatosság. A belügyminiszterium tekintve ezt, — elrendelte, hogy a foglyok a Themze partján levő és erődhöz hasonló börtönbe szállíttassanak.

A kettős biztonság kedvéért a Millbank Prisonsat vasárnapról kezdve a manchesteri ezred egy csapatja is őrzi. Ezenkívül a folyó azon részén, a melyre a börtön homlokzata néz, a temzei-rendőrség egy csónak foglalt állást éjjelenként.

Valószínűnek tartják, hogy William Joseph Norman a börtönből a tanuk rekeszébe fog vitetni és el fogja mondani, hogy mit tud a kérdéses ládának Birminghamból Londonba való szállításával összefüggő tényekről. A rendőrség, valamint a belügyminiszterium jogtanácsosok nem tartják nagyon compromittálnak Normant és némi hitelt adnak azon állításának, hogy ő azért szállította Birminghamból Londonba a kérdéses ládat, mert keresni akart egy kevés pénzt.

A Renouf Albertine gyilkosa.

ELBESZÉLÉS.

Írta: Henri Rivière.

Néhány év előtt egy fiatal ember, Renouf Izidor, miután jogi tanulmányait Párisban bevégezte, jegyzőséget vett egy vidéki kis városban. Rövid időre aztán meg is házasodott, minthogy előde, kinek jegyzői iródáját átvette volt, feleségről is gondoskodott számára. A vén jegyző rendkívül örült e frigy létrejöttén. A menyasszony, kit ifju barátjának szerzett, leánya volt egy éltes urhölgynek, kivel ő már évek óta barátságos lábon állott, s ki, férje elhalván, csak imént költözött e vidékre. Segonát Albertine tizen-nyolcz éves volt, szép nászhozománynyal és nagy fekete szemekkel; erélyes és mégis gyöngéd lelkű hölgy, ki Izidort csakhamar le tudta bilincselni. Egybekelésük után a fiatal házások nyolcz napi vakációt tartani határozták el magukat s Párisba utaztak, hogy a mézes hónapok örömeit itt kezdjék meg. Izidornak azonban ugy tetszett, mintha Albertine az utazás abbanmaradását óhajtaná. Páris olyan borzadályfelet okozott neki, a mit ő fájdalmas emlékezeteivel igyekvék igazolni, miután Párisban veszte volt el atyját. E rossz hangulat azonban hamar eltűnt az élvezetek közepette. Csak két vagy három ízben, az utazán vagy a színházban, történt, hogy Albertine önkénytelen összerézködött s férje karját megszorítá, mintha valamitől hirtelen megijedt volna. Izidor erre vonatkozó kér-

déseire azonban csak mélabus mosolylyal válaszolt. Bizonyosan valami fájdalmas érzés nyilatalt át szívéen, semmi egyéb.

Izidor, ki azelőtt folyton a quartier latin-ban, a tanuló-negyedben élt, nejjével egy hotel garni-ba szállott, melyben hajdanta lakott volt; csakhogy most az első emelet leg-szebb szobáját választá, melynek ablakai a Luxemburg-kerre nyíltak. Az új házaspár a napot Páris utcáin sétálva tölté, valami jónévű étteremben ebédelt, aztán színházba ment. Egy este az Ambigu színházból tértek haza a „Vampir” című darab előadása után. E színmű, melynek igen ügyesen készült ex-positiója a főszereplőket egy régi kastély tűzhelye köré telepedve s egymásnak rémtörténeteket mesélve tünteti föl, valószínűtlensége daczára élénk benyomást tón mind Izidorra, mind Albertinre. Elalvás előtt sokáig beszélgettek róla. Lehet, hogy bizonyos tisztán physikai jellegű körülmények között a lélek különösen fogékony a szokatlan eszmék iránt. November közepe volt, s a szél, miután a kert fái között kisüvöltözte magát, az ablakok kezdé rázogatni. Ha a szél elnémult, sűrű finom esőcseppek verdesték az ablaküveget. — A szoba maga, melyben az ideiglenes, rövidre szánt tartózkodás rendeltensége uralkodott, csak egy mécesel volt megvilágítva. A találmra odahányt öltönyök, a nyitott ládák — az álmos kemenze föl-föllobbanó lángjának fényében phantasticus alakot vetek föl. — Hiszed-e, hogy vampirok léteznek? kérdé Izidor mosolyogva nejjétől. — Oh nem! sokkal inkább hiszem, hogy

tolvajok vannak, kik éjjel álmában meggyilkolják az embert! — felelé ez reszketve.

— Párisban s különösen a quartier latin vendéglobben nincsenek tolvajok, jegyzé meg Izidor egy tanuló teljes gondatlanságával, ki tiz éven át szobája kulcsát künn az ajtóban hagyva szokott volt hálni.

— Nem is tolvajokat értettem én! — mondá elfojtott hangon Albertine.

— Nem-e? tehát kit?

Albertine néhány percig nem válaszolt, aztán egyszerre fölkiáltott:

— Szeretsz engem Izidor?

— S te kérheted ezt?

— Hiszem; de ha kosarat kaptál volna, ha ellenszenvet éreztem volna irányodban, ellenségem leendtéél?

— Elethalálra — felelé Izidor.

Albertine annyira elérült e szavakra, hogy Izidor egyikssé megdöbbenve, sietett őt megnyugtanni. — Látod hogy nevetek, — mondá nejjének, s tréfásan foytatóta: — Apropo! a mi a vampirokat illeti, ezekre nem sokat adok, de a holdkörösöktől (sombambules) nem árt óvakodni. Nagyon könnyen megeshetik, hogy megölnek, a nélkül, hogy tudnók. Imered tán a történetkét azon szerzetes főnökről, ki egy este ágyban fekvé olvasott, s egyszerre csak egyik szerzetesét, ki nagy kést tartott kezében, látá szobájába lépni?

— Igen. A főnöknek elég ideje volt az ágyból kiugrani és az ágy alá bujni; míg a szerzetes, miután előbb gondosan megtapo-

gatá a fekhelyet, egyenlő időközben három döfést tón a paplanba, aztán rémült areczal — eltávozott.

— Ugy van, felelé Izidor. S másnap a szerzetes meggyóna a rdttenetes bünt, melyet egy, a sétán sugallta álom folytán elkövetni szándékozott.

— Fiam, — mondá neki főnöke, — te kissé tovább mentél a puszta szándéknál. — S az érdemes férfi, bármily mély volt is a szerzetes bánata az álmában elkövetni szándékoló büntény fölött, azontul jól bezárta ajtaját, mielőtt lefeküdt.

— Bezártad-e te is? — kérdé Albertine.

— Lelkemre! nem tudom, Nem igen szoktam ezt tenni.

— Kérlek, zárd be!

— Igazad van. Nem vagyok már tanuló, hanem férj, s egy kincset kell megőriznem.

Az ajtó felé menve, pillantása a szekrényen heverő, pompásan csiszolt, ezüst hilyelybe rejtett, hosszú algiri törre esett, melyet egy régi iskolatársától, ki az afrikai hadseregben kapitányságig vitte, az nap kapott ajándéka. E fegyver szemlélete kellemtlenül hatott reá. — Rögton s a nélkül, hogy a különben nagyon természetes eszme-lánczolatot megfogni képes lenne, a szerzetes nagy kése jutott eszébe. Ugyanazon pillanathban neje, ki még az előbbi párbeszédben elmékedett, kérdé tőle: S te sohasem voltál alvajáró?

(Folyt. köv.)

Hirdetés.

Sz. kir. Debreczen város határán a f. évben eszközendő s több ezer forintra előirányzott földmunkálatok felvállalására zárt ajánlati verseny nyitattik oly módon, hogy vállalkozni akaró ajánlatában távolságok szerint tegye ki az árakat például 30 méterig, 30 métertől 60 méterig, 60 métertől 100 méterig s így tovább fokozatosan 1000 méterig. — továbbá hogy homokon, fekete földön és külön szíken a kitüntetett távolságig mennyiért vállalkozik, s végül a már kész utakon a mély kerekvágások elvégzési munkálatát négyeszőg méterenként mily árban végzi.

Az ide vonatkozó zárt ajánlatok alulírott tanácsnok kezéhez a f. április hó 16-án, azaz hétfőn délelőtt 10 óráig beadandók, a mikor is a beadott ajánlatok a mérnöki hivatal helyiségében nyilvánosan felbontatnak.

A vállalat biztosítása czéljából az ajánlatokhoz 200 frtnyi bántpénz mellékelendő.

Kelt Debreczenben 1883. évi április hó 10-én.

Csáky Gergely
tanácsnok.

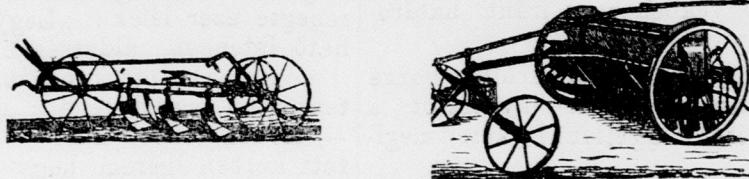
Eladó fűszerkereskedés.

SZATMÁRON (megyei központ 18 ezer lakossal) egy fűszerkereskedés eladó.

A czég több mint 7 év óta fennáll s megyeszerte legjobb hírnévnek örvend. — Az üzlet forgalma élénk s jelentékeny; átvehető április hó folyamán rendkívül előnyös árban oly egyén által, a ki összesen mintegy 5000 frt értéknek legalább felét azonnal lefizetni képes.

Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál a tulajdonos

Héder Sándor.

Sack-féle gazdasági gépek.

A tavaszi munkaidény bekövetkeztén, van szerencsém a t. cz. gazdaközönségnek: **SACK RUDOLF** gyári czégnak, már a vidéken is előnyösen ismert földművelési gépeit és eszközeit u. m.:

könnyű hármas ekéit, kapáló- és töltőgető ekéit, sorveőgépeit sat. felajánlani és egyszerűságra tudomására hozni, miszerint azok **BERGER HENRIK** urnál Debreczenben is készletben tartatnak és gyári áron árultatnak.

Propper Samu
gyári képviselő.

Ajánljuk

Friss gazdasági magvakat,

francia, olasz és magyar luczerna, quedinburgi és oberndorfi répamag, angol perje-fűmag árakban.

Legjobb minőségű fűszerárúkat,

czukrot, kávé, theát, rumot, minden faj rizseket és árpa-kásákat, Souhard-féle csokoládét. — Friss szultán-kenyereket, naponta friss **pergelt kávé** darálva is, mazsolát, mandulát,ogyorót, finom piskótát, czukorba főzött görözei gyümölcsöket, finom saláta-olajat, czukorkákat, friss ementháli-, gróli, gorgonzola-, schwarezenbergi-imperial-sajtokat, lipői turót, szépeességi- és stokerani-lencsét, borsót, lekvárt, szilvát, diót, „István“ gőzmalmi liszteket, Brázy-féle sósborszeszt, Dr. Müller tyukszem elleni balszámot, pipere- és gyógyszappanokat.

Milly- és Flóra-gyertyát, amerikai salon petroleumot.

Jalits-féle belföldi angol és spanyol borokat, karlovitzi édes ürmöst, magyar- és francia-pezsőket. Festők és kárpitosoknak mindennemű olajba tört és porfestékeket minden faj lacket és ecsetet, a legelőnyösebb árban.

Friss töltésű

ÁSVÁNY-VIZEKET

névszerint: Budai keserű források, Carlsbad, Iváudai, Rohitói, Preblau, Biliti, Éger Ferenc- és Sós-forrás; Emsi, Püllnai, Schaidtschitz, Vichy (grand grille), Bártfai, Marienbadi, Gleichenbergi, Preblau, Halli, Csizi Czigelkai, Lipiki, Parádi kénes-víz, S eltersti, diszes kiállításal, Szolyvai, Kissingi, Rákóczi, Gieshübl, (luhi) Margit forrás. Különös figyelembe ajánljuk még a

MOHAI ÁGNES FORRÁST

hazánk egyik legrészevűsége vize magában is nagy gyógyereje van. borral vegyítve pedig a legkellimezebb és a legegészebb ital s azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy oly előnyös árak mellett adhatjuk, mely minden más viznél a legelőnyösebbé jön.

1 üveg 1/2 liter 16 kr., az üres üvegeért adunk vissza 4 krt. 1 üveg 1 liter 22 kr., az üres üvegeért adunk vissza 5 krt. 1 üveg 1 1/2 liter 28 kr., az üres üvegeért adunk vissza 6 krt.

Teljes tisztelettel

ANDRÉ és SZABÓ.

Nagy-Hatvan-utca, Bignió-ház.

Amerika!

Válaszul a hozzánk intézett sok kérdészködére, ezennel közhírré tesszük, hogy a hozzánk vagy ügyökeinkhez forduló utasokat mint ezeltől úgy most is kizárólag az 1840 óta fennálló, és Ausztriában engedélyezett

Cunard vonalon

fogjuk szállítani a

KIRÁLYI POSTAGŐZHAJÓK

által; tudvalevőleg az egyetlen vonal, melynek azon szerencseje volt, hogy rajta még eddig egyetlenegy emberélet sem vesztett el.

HIRSCHMANN GYÖRGY és TÁRSA hatóságilag engedélyezett, s 18000 márká készpénzbiztosítással ellátott utas szállítók

HAMBURG, Wandrahmsbrücke 6.

Tájékoztatók, jegyek, valamint röpiratok a Canadában fekvő Manitobáról, mely rendkívül termékenysége miatt „Amerika éléskamrájának“ nevezetik, kívánatra bármikor ingyen és bérmentve küldetnek.

HOFF JÁNOS-féle malátakivonat-egészségi sör

Ezeren, kik teljesen lemondottak már az életől, e gyógyhatású italnak köszönik életüket és örvendnek annak. Étvágy- és emésztési hiány, hámorhoid- és lelegzési betegségek, köhögés, mellbajok, testi gyengeség, vérszegénység csodálatosan gyógyítottak a Hoff János-féle malátagyártmányok változatos használata által.

Viisszatért életremény.

(Egy felgyógyult saját szavai.)

Nyilvános köszönet.

HOFF JÁNOS urnak a legtöbb európai fejedelem sz. kir. udvari szállítója, sz. kir. bizottsági tanácsosnak, aranykoronás érdemkereszt tulajdonosnak, magas porosz és német rendek lovagjának Bécsben, Grabenhof, Bräunerstrasse 2. gyári raktár: Stadt, Graben, Bräunerstrasse 8.

Egyetlen leányom, ki már öt év óta heves köhögésben és mellbajban szenved, a legelőnyösebb félelmet okozta, hogy a legítíztebb eset áll be; ekkor lettem figyelmeztetve az ön hírlapi hirdetésére s ennek folytán kísérletül hozattam az ön jeles malátasöréből egy kísérleti küldeményt. Ez időtől fogva, azaz januártól július elejéig használja leányom a malátasört és a koncentrált malátakivonatot s oly jelentékenyen javult, hogy felgyógyultnak mondhatjuk, mi mindannyian gyermekünk élete megmentőjének tekintjük s örök hála érezzük magunkat kötelezve.

Szíveskedjék 28 üveg malátakivonati egészségi sört, 5 zacskó malátacukorkákat és 2 kiló legfinomabb minőségű malátacokoládét küldeni. Neumarkt, 1882. augusztus 21. Tisztelettel Ichy H. földbírtokosné Neuma Kálmán, Stájerországban.

Hivatalos gyógyjelentés.

Dr. Seyppel. főorvos: A Hoff János-féle malátakivonati egészségi sör jeles és mérsékelt erősítő-ital néhez betegségből való felállásdóknak és mellbetegeknek, izgatottságot nem okozó hatása következtében; épen így dült gyomor- és hámorhoid-bajoknál, melyek ellen különösen ajánlható. Az első legjobb, nyakoldó Hoff-féle mell-malátacukorkák két papírban vannak — 2 frton alul mi sem küldetik. Hoff János fiókja Budapesten zshárusutca 7 sz.

BUDAPESTI

ásvány-vegyészetigyár

ÁKÁCFÁ-UTCZA 35. sz. AJÁNlja A KÖVETKEZŐ CZIKKEKET;

50 fantisztitó pomádé

fémtisztító pasztának is nevezve, legnagyobb fajta, csomagolással együtt csak 1 frt 50 kr. Megrendelések csak előleges pénzbeküldés után teljesítettek. A készítmény jóságáért kezkeskedem.

Patkány és egér-méreg!

a legjobb, biztos hatású, azonnal ölé szer, jótállás mellett, csomagolással együtt, utánvétellel 50 kr-ért ajánl.

ROVARPOR

svábok, oroszbogár, (butorvörös) poloska, balha, moly és minden a világon létező rovar ellen azonnal ölé hatású. — Egy 25 deka súlyú csomag utánvétellel 50 kr.

A fenti készítményeim ngs. Szavcsuk József oklev. kémiai tanár és segéd a budapesti műegyetemen, ugy ngs. Ascher Ferencz bécsi bányagazgató urak által vegyileg megvizsgáltatott, mit is minden czimlap jelez, ugy az ajánló bizonylatok is a kémiai tiszta anyagot tüntetik ki.

TISZTITÓPOR

veres, 10 kilogramm csomagolással együtt utánvétel mellett 1 frt.

Tisztítópor

veres, 25 csomag, csinos kiállítás, csomagolással együtt utánvétel mellett 50 kr.

Bécsi mész

friss, darabokban vagy finoman őrölve, 15 klg. csomagolással együtt utánvétel mellett 1 frt.

BÉCSI MÉSZ

25 csomag, frissen őrölt, csinos kiállítás, légmentes elzárással, csomagolással együtt utánvétel mellett 50 kr.

Szerkesztőség és

Piacz. SIMONFFY házával sz.

HIRDETME

előfizetési pénzek és a ki- valamint a lap szell minden közlemény

bérmentetlen levelek és fogadtatn

X. évfolya

A harmadik

(—) Az október 12-én, a közleményvel mondott most a napj sajtó- nika más irányban tóságát, mindenki kizsoritani, a személik pártszempont

Az angol lakosság határozottan kinyilvánítja, hogy a közleményben egyenlő juttatásokkal vindik nézve ezen szövetség erkölcsi, mindegyik kötelezettségét, a szövetség me

A hazai független felfedezni ezen egyik határozott arra nézve, hogy szülődeket nem másik: s z o v e l i z m u s e l l e

Azzal van igaz az orosz elleni szövetség léte ellen irányul, mi egyik hatalom se orosz, innen kövmas szövetség ne ellen, csak Orosz Hát ez elég igaz ugyan, hogy csapat összpontosítan azt hisszük, a koronáció elő tartjuk.

Hiszen Orosz van aknáza a minden pillanatban előkészített aknapotot annyira feje, hogy egy o kozunk azon, h kezik.

Igenis fegyeztattal nem kívüczári palotától k kumyhózáig mind hogy hódító had hogy állami egy rohami készülő műve elől megvé

Mi legalább semmi más, nagy lajdonitunk s ez szövetséget oro annyival inkább, mutatott még ed hogy a szövetség rájtával összeve

A mi azt il a szociálisztikus volna, azt mi a azon nyilatkozat s ég minden van ö s s z p o c z i v i l i z á c r a feltétl rendet me nem magyarázha hogy valamely á támadt rendtel nem feltétlenül s kal szövetséget sokat emlegetett köpönyeg, mely mésteti kihágást mely csak azért mert nagyon sok